

KLIMATSMART LANDSTING

Vad betyder det att vara klimatsmart? Det kan du lära dig på Landstingets nya webbplats för hållbar utveckling: lj.se/hallbarutveckling.

PATIENTNÄRA TEMA FÖR FORSKNINGSTIDNING

Futurum, akademien för hälsa och vård, har gett ut tidningen forska. Den speglar en del av den forskning som Landstingets medarbetare sysslar med. Beställ från futurum@lj.se

TYCK TILL!

VAD VILL DU LÄSA OM I PULSEN?
MEJLA MIKAEL.BERGSTROM@LJ.SE

pulsen i intranätet**COSMIC FÅR WEBBTIDBOK**

Under 2013 ska IT-systemet Cosmic få webbtidbok där patienter får möjlighet att se sina tider, av- och omboka och boka nybesök. Ett stort arbete pågår under ledning av lokala projektledare att testa och anpassa webbtidboken individuellt för alla verksamheter.

NÄTVERKSTRÄFF FÖR KONTAKTPERSONER

I mitten av januari var det dags för årets första nätverksträffar för kontaktpersoner i Cosmic. Syftet med träffarna är att informera om vad som händer i Cosmic, men också att rätta ut de frågetecken som finns kring användningen.

FAMILJECENTRALEN BLIR MÖTESPLATS

Den 24 januari var det dags att inviga familjecentralen i Aneby. Nu har alla kommuner på Höglandet en familjecentral där kommunens och landstingets verksamheter samlas och ger en mötesplats för barn, ungdomar och vuxna.

NYA ELEKTRONISKA UPPSLAGSVERK

UpToDate och Best Practice, är två stora kliniska uppslagsverk som Landstinget betalar licens för och som kan ge snabb uppdatering om kunskapsläget för främst läkare och sjuksköterskor.

Välkommen som prenumerant!

Välkomna som prenumeranter, ni cirka 700 pensionärer som gjort ett aktivt val för att läsa personaltidningen Pulsen även i fortsättningen.

Pulsen kommer ut med fem nummer per år, tre på våren och två på hösten. Varje nummer skickas hem till Landstingets cirka 10 000 medarbetare, men också till privata vårdcentraler, media, kommuner, myndigheter och olika intresseorganisationer.

Inför 2013 har Landstingets drygt 5 000 pensionerade medarbetare uppmanats att göra ett aktivt val för att få Pulsen i fortsättningen, något som cirka 700 har gjort.

Om du som pensionär har missat att prenumerera på Pulsen, går det att göra när som helst. Detsamma gäller om du vill avbeställa prenumerationen för dig eller någon annan pensionär.

1. Gå in på www.lj.se/pulsen, klicka på länken "prenumerera på Pulsen" eller "avbeställ prenumerering på Pulsen", och fyll i formuläret
2. Ring röstbrevlådan 036-326474, välj beställ eller avbeställ, och uppge ditt namn och postadress. Tala sakta och tydligt!

Och att brandlarmet fungerar har vi kollat noga. Våldigt noga. Flera gånger.

Anna Holm

etik**Hur agera vid oväntat dödsfall?**

Erik är en medelålders man som kommer till akutmottagningen med oklara bröstsmärtor. Han läggs in för utredning. Under kvällen får han besök på akutvårdsavdelningen av sin fru Eva. Hon är orolig och ber att få tala med en doktor, men får rådet att åka hem och återkomma dagen därpå. Klockan 4.00 på morgonen hittas Erik medvetslös på sitt rum.

HLR inleds men hans liv går inte att rädda. På avdelningen står man inför uppgiften att informera Eva. Hur görs det på bästa sätt?

Gunnar Svensson

Lasse Larsmark

FALLET ERIK ÄR ETT EXEMPEL PÅ EN SITUATION där ett dödsfall inträffar plötsligt eller oväntat utan att anhöriga är närvarande eller förvarnade. Det skulle även kunna handla om ett traumafall på akutmottagningen eller en ineliggande stabil patient som hastigt försämras och där ett sådant förlopp inte gått att förutse.

Enligt lagar och föreskrifter ska dödsbud lämnas omedelbart, oberoende av platsen för dödsfallet och den avlidnes tidigare kontakter med hälso- och sjukvården (SOSFS 1996:29). Av HSL § 2d framgår att när någon har avlidit, ska hälso- och sjukvårdens uppgifter fullgöras med respekt för den avlidne och att de efterlevande ska visas hänsyn och omtanke.

Om ett dödsfall är väntat kan anhöriga i vissa fall ha uttryckt en önskan om att inte bli väckta nattetid, utan att få bli kontaktade följande morgon. I exemplet Erik är det däremot ingen tvekan om att hans hustru måste kontaktas omedelbart. Men hur ska det gå till i praktiken? Att ett dödsfall äger rum på natten begränsar ofta handlingsalternativen. Oavsett tid på dygnet är det sällan möjligt för sjukhusets personal att göra hembesök.

ETT TELEFONSAMTAL TILL EVA MED UPPMANING att komma till sjukhuset kan vara det enda alternativet. Den som ringer ställs emellertid inför ett dilemma. Man kan naturligtvis be hustrun komma in med hänvisning till att "hennes makes tillstånd kräver det". Men vad blir svaret på en rak fråga om Erik är vid liv? Att ljuga för den som kräver ett fullständigt svar går naturligtvis inte. Däremot kan en strategi vara att i första hand upprepa uppmaningen att komma för att få information av ansvarig läkare och att gärna ta med sig någon mer. Likaså att erbjuda hjälp att ordna transporten.

Att närstående underrättas vid dödsfall är ett ansvar för verksamhetschefen. I praktiken är det oftast en läkare som utför uppgiften. I SOSFS 1996:29 anges att både frågan om "hur" och "vem" ska avgöras i varje enskilt fall. Om inte den läkare som fastställt döden själv väljer att lämna informationen, ska "någon annan lämplig person" göra det. Det kan vara någon som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen. Det kan vara en präst eller någon inom hemtjänsten som ringer på dörren i hemmet. Man kan också be någon som man vet har en nära relation till de drabbade, förutsatt att man beaktar sekretessaspekter.

Etikrådets enkät på sjukhusen i länet visar att det inte finns dokumenterade rutiner eller riktlinjer för hur information till anhöriga ska lämnas vid oväntade dödsfall. I Vårdhandboken (se www.vardhandboken.se och välj Dödsfall: närstående, information och avsked) saknas också lokala anvisningar. För att utfärda sådana tar etikrådet gärna emot synpunkter. Hur brukar detta hanteras på din avdelning? Vilka etiska principer kan man stödja sig på? Vad svarar man på frågor om patientens tillstånd om denne i själva verket är död? Hur följer ni upp dödsfall på er avdelning?

GUNNAR SVENSSON OCH LASSE LARSMARK,
MEDLEMMAR I LANDSTINGETS ETIKRÅD